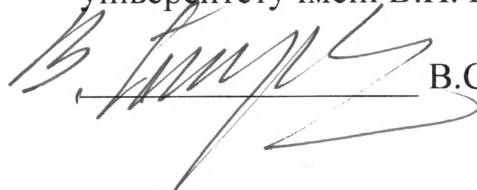

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Вченої ради
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

В.С. Бакіров

РІШЕННЯ

**Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
з питання: «Організація навчального процесу за третім освітньо –
науковим рівнем в університеті»
від 24 червня 2019 р., протокол №7**

Заслухавши та обговоривши доповідь проректора з науково-педагогічної роботи проф. Азаренкова М.О., Вчена рада відзначає, що навчальний процес і широкий спектр наукових досліджень для підготовки кадрів вищої кваліфікації через аспірантуру і докторантуру в університеті забезпечуються кваліфікованим професорсько-викладацьким і науковим складом співробітників. В університеті працюють понад 260 штатних доктори наук, професори і понад 920 кандидатів наук, доцентів, діє 13 докторських і 8 кандидатських спецрад із захисту дисертацій за 42 спеціальностями. До наукового керівництва аспірантами залучено 100 докторів наук і 68 кандидатів наук.

Основним джерелом формування кадрового потенціалу вищої кваліфікації в університеті є докторантура, аспірантура та інститут здобувачів.

На цей час (на 01.04.2019 р.) в аспірантурі навчаються 255 (158/97) осіб, у т.ч. 93 особи (78/15) є аспірантами за контрактом. Найбільше аспірантів навчається за філософськими, філологічними, економічними, юридичними, соціологічними спеціальностями. Найменша кількість аспірантів навчається на фізико-енергетичному та екологічному факультетах. Відзначимо, що зараз в університеті навчається 8 аспірантів-іноземців. Треба зазначити, що значно знизився відсів з аспірантури. Якщо у 2014 році відсів складав 57 осіб, то у 2018 році тільки 16 осіб. Найгірші показники на факультеті психології, на якому відсів за 2012 – 2019 рр. складає 21 особу.

У 2018 р. до аспірантури університету було зараховано 97 осіб, у т.ч. 65 – за денною формою навчання та 32 – за заочною та вечірньою формами навчання. 38 аспірантів зараховано на навчання за контрактом (8/30). У 2018 році аспірантуру закінчила 71 особа, в тому числі з захистом дисертації у належний термін – 15 осіб, що складає 21 відсоток від тих, хто закінчив аспірантуру.

На теперішній час підготовка аспірантів в університеті проводиться за

освітньо-науковими програмами, які створені у відповідності до вимог Тимчасових стандартів вищої освіти університету за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти та навчальними планами, які затверджені Вченою радою університету для кожної з 24 ліцензованих спеціальностей. Освітня складова освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії передбачає такі цикли: гуманітарної та соціально-економічної підготовки; фундаментальної підготовки; професійної та практичної підготовки; вибіркових дисциплін.

Навчальні плани підготовки аспірантів містять перелік та обсяг навчальних дисциплін (40 кредитів ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, семестровий графік навчального процесу, форми підсумкового контролю.

У цілому, попри те, що навчання в аспірантурі здійснюється за нових умов, відділ аспірантури, факультети і науково-дослідні інститути організували освітньо – науковий процес досить непогано. Однак, поряд із здобутками і успіхами є проблеми, складнощі та недоліки:

- малокомплектність навчальних груп;
- відсутність затверджених Державних стандартів вищої освіти підготовки фахівців за третім освітньо-науковим рівнем за всіма спеціальностями;
- відсутність затвердженого МОН України Порядку акредитації освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії;
- ускладнення, що виникають при плануванні викладачами попереднього навантаження;
- на підготовку кадрів вищої кваліфікації за природничими напрямками впливає відсутність сучасної та застарілість діючої матеріально-технічної бази наукових досліджень;
- на жаль, недостатньою є кількість аспірантів-іноземців за всіма спеціальностями університету, а тому потребує вдосконалення робота з набору аспірантів-іноземців, через створення економічно обґрунтованої системи навчання англійською та українською мовами;
- на сайтах кафедр університету для іноземців треба створити цікаве та інформативне представлення програм підготовки докторів філософії, наукового доробку керівників програм, наукові та навчальні досягнення кафедр тощо.

Вчена рада ухвалює:

1. При формуванні плану підготовки кадрів вищої кваліфікації через аспірантуру університету неодмінно враховувати наявність наукових шкіл за спеціальностями та відповідність наукових розробок керівників аспірантів сучасному світовому рівню.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи, декани факультетів, директори НДІ, завідувачі кафедр.

Термін: щорічно.

2. Деканам факультетів, директорам НДІ:

– на засіданнях вчених рад факультетів та НДІ всебічно обговорити проблему організації освітньо-наукового процесу підготовки кадрів вищої кваліфікації через аспірантуру; проаналізувати якість роботи наукових керівників аспірантів; прийняти необхідні рішення, які сприятимуть подальшому підвищенню ефективності роботи аспірантури на факультетах та в НДІ;

– посилити контроль за навчальним процесом та проведенням атестації аспірантів;

– прийом до аспірантури проводити на конкурсній основі з підвищеними вимогами до претендентів. У зв'язку з цим:

- частіше зараховувати до аспірантури здобувачів, які мають наукові публікації або готові до друку матеріали за тематикою досліджень;
- створити умови для залучення іноземних студентів для навчання в аспірантурі університету;

– активізувати можливості співробітництва з установами НАН України в частині використання наукової бази та обладнання, якого немає в університеті.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи, декани факультетів, директори НДІ.

Термін: до 31.12.19.

3. Ректорату постійно вдосконалювати систему матеріального заохочування результативної роботи аспірантів, докторантів та їх керівників і консультантів.

Відповідальні: ректор, проректори з наукової та науково-педагогічної роботи.

Термін: постійно.

4. Ввести в практику щорічне вибіркове заслуховування на ректораті звітів деканів факультетів та завідувачів кафедрами про стан підготовки кадрів вищої кваліфікації.

Відповідальні: проректор з науково-педагогічної роботи, декани факультетів, директори НДІ.

Термін: починаючи 01.09.19.

5. Підготувати положення про аспірантуру і докторантуру в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна і представити його до затвердження на засідання Вченої ради в серпні 2019 року.

Відповідальний: Азаренков М.О.

Термін виконання: до 31 липня 2019 р.

6. Контроль за виконанням рішення покласти на проректора з науково-педагогічної роботи М.О. Азаренкова.